

Priloga vsaki številki
vredn. 100.000
v Mariboru s pošiljnicami
po dom se celo leto 25.000
po leto 12.500 din. Četrtletno
7.500 din. Izven Jugoslavije
46 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo "Slovenskega
Gospodarja" v Ma-
riboru, Korotška cesta 5.
Za dopolnila do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon intern. št. 111.

Posamezna številka stane 1 din.

časovna plačana v gotovini.

Izdajatelj je v Mariboru
Korotška cesta št. 5. Pod-
pisal se pa vsakega. Upravi-
šljivo sprejema naročnike
insevale in reklamacije.
Cena izdajanja po doma-
nem. Za večkratno ogled
primeren popust. Naročnik
reklamacije se pošilja
preko.
Četrtletni račun po po-
šti. Ljubljana št. 10.000.
Telefon intern. št. 111.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

21. številka

MARIBOR, dne 10. maja 1928.

57. letnik.

Kmeti stan — branik miru.

Pred par tedni izvedene državnozbornske volitve v Bolgariji so jasno pokazale, da je kmet najodločnejši zagovornik in zastopnik miru in sprave. Zemljoradniška stranka je dobila 214 poslancev od 246, ki tvorijo novo zbornico. Komunisti so zbrali tovarniško delavstvo ter dobili 17 mandatov, socialdemokrati so propadli in odnesli samo 1 mandat in vsi združeni gospodje kapitalisti ter bojaželjni nacionalisti so dobili samo 14 poslancev. Ta volilni izid na Balkanu je najjasnejše in najodločnejše pokazal, da je kmet za mirno in spravljivo državo.

Vodja bolgarskih kmetov, ki so izvajali tako sijajno zmago, ministrski predsednik Stambolijski je pred volitvami brezobzirno pometal iz svoje vlade vse ministre-pristaše lastne stranke, ki so se ogrevali za nacionalistične težnje in tudi podpirali ustaše, ki so na lastno pest silili čez mejo. Tedaj so mu prorokovali nacionalistični gospodje občutno izgubo pri volitvah, kmet je pa drugače mislil in govoril ter je svojemu voditelju pripomogel do nepričakovanih uspehov. Kmeti so ljudstvo je pri volitvah obsodilo vsako nacionalno sovražnost v zavesti, da narodnostno vprašanje tako dolgo ne more biti pravično rešeno, dokler povsod ne zavladalo delovno ljudstvo. Bolgarski kmet se od gospode ni dal zapeljati v narodnostno sovraštvo, dobro vedoč, da gospoda izrablja besedo narodnost v najhujše izkoriščanje delovnih slojev. Bolgarsko kmeti so s svojimi volilnimi glasovi pokazalo, da noče sporov s sosedi, ne z Jugoslavijo, kjer vlada beograjska bankirska gospoda in ne z Grško z vojaško gospodo na čelu, temveč da mirno čaka, da se tudi v sosednjih državah oglasi ljudska beseda, ki bo doma in na zunaj pravična.

Beogradu sedaj ne bo več mogoče radi obmejnih izgrediv hujskati proti Bolgariji, češ, da je Bolgarija še vedno stara sovražnica miru in slovanstva, kakor je bila v svetovni vojni, ko je stala na nemški in avstrijski strani. V tem taboru bi bila Bolgarija še danes, da ni stopil kmeti stan z vso odločnostjo na branik miru in sprave. Kmet je obračunal s preteklostjo, kaznoval je vojne priganjace in hujške medvojne vlade in vse ljudske izkoriščevalce, ki so vedno pripravljeni za nasilno politiko, je ob teh volitvah trdo pritiskal ob steno.

Zmaga bolgarske zemljoradniške stranke pomeni zmago miroljubne politike in dobrih odnošajev s sosedi. To so začeli celo beograjski listi uvidevati in tako lahko upamo, da pridemo prej ko slej do najboljših

odnošajev z bratsko bolgarsko državo. Bolgarska živi danes v znamenju miru in sporazuma. Delovno ljudstvo je to priporočilo in tudi pri nas mora biti delovno ljudstvo tisti činitelj, ki bo zagotovil mir in sporazum na znotraj in zunaj.

Dva toka gibljeta sedaj našo državo: eden za, drugi proti sporazumu. Volitve so se že vršile pod tem geslom, v Zagrebu so bila posvetovanja in razgovori med zastopniki Slovencev, Hrvatov in Bosancev na eni in Srbov na drugi strani in tudi vladna politika se suče le okrog tega, ali se naj vlada sporazumno, ali pa nasilno, kakor je vladala dolgo časa pred volitvami radikalno demokratska zvezna vlada.

Sporazumu se stavlja mnogo ovir in zaprek nasproti in glavni vzrok tega leži v tem, da srbski kmet nima prave ljudske stranke, ki bi dosledno upoštevala in izvrševala voljo delovnega ljudstva. Mi Slovenci in tudi Hrvati smo tako zastopani in organizirani, da se nobena zadeva ne more izpeljati proti volji in brez soodločevanja najširših ljudskih slojev, dočim je srbsko seljaštvo izročeno na milost in nemilost kakih 50 famelij v Beogradu, ki trgujejo z lastnim narodom in s celo državo. Naš kmet je že branik miru in sporazuma, srbski naj mu sledi, pa bo najlepši red in mir v državi, na zunaj pa velik ugled in prijateljstvo.

MLADENISKI SHOD PRI SV. JOŽEFU PRI CELJU.

Binokostni pondeljek bo pri Sv. Jožefu v Celju velik, občeslovenski

SHOD MLADENISKIH MARIJINIH DRUŽB.

h kateremu pa so povabljeni tudi vsi drugi poštteni fantje. Tudi možje se jim morejo pridružiti.

Od 8. do pol 9. ure naj se udeleženci zbirajo v farni opatijski cerkvi, kjer bo ob tej uri tiha maša; če ni prostora v cerkvi, naj se zbirajo na trgu pred cerkvijo. Ob pol 9. uri odkorakajo v sprevedu z zastavami in godbo na čelu k Sv. Jožefu. Tam bo sv. maša na griču pod milim nebom, potem pa zborovanje, ki se opoldne preneha, popoldne pa zopet nadaljuje, in se konča okoli 4. ure s petimi litanijami. Za kosilce je najbolje, če udeleženci prinesejo nekaj s seboj, vendar se bo tudi dobilo nekaj mrzlega ali gorkega in nekoliko pijače.

Železniško ravnateljstvo se je zaprosilo, da dovoli na železnici znižano vozno in je upati, da bo dovoljena polovična vožnja, vsaj na južni železnici. Vsi, ki se hočejo udeležiti, — najbolje iz ene fare vsi skupaj — naj čimprej naznani svoj prihod misijonarjem pri Sv. Jožefu v Celju, odkoder bodo prejeli izkaznice, s katerimi v roki bodo dobili znižano vožnjo. Ker je čas kratek, se je treba prav hitro odločiti in prijaviti. V

vsaki župniji naj bi prevzel skrb za vse to eden najboljši gibčnih in pridnih fantov. Shod obeta biti velik in veličasten. Praznik je primeren, kraj lep in vabljiv. — Pridite dobri fantje od vseh krajev, posebno iz bližine, da povečate slovesnost in se navdušite za dobro stvar.

Ali je naša zmaga popolna?

Ko smo z volitvami odvzeli demokratom politično moč iz rok, ter jim pognali med staro šaro, si marsikdo misli, sedaj smo pa na konju. Skodovati nam ne morejo več, sedaj smo si lahko zopet prijatelji. Takšni ljudje ne pomislijo, da demokrati še vedno čakajo ugodne prilike, da se zopet lotijo politike ter zopet pridejo do moči. Ta namen skušajo doseči z vsemi sredstvi. Najbolj znana je sedaj Orjuna, ki pa se ni tako izkazala, kot so njeni snovalci pričakovali. Drugo sredstvo ima jo demokrati v Sokolu. Sokolstvo, dasi vedno zanikuje svoje politično delovanje, vendar, mogoče nehoti, s svojo brezversko propagando vzgaja najhujše demokrate. Tretje sredstvo pa imajo naši nasprotniki v svojih denarnih zavodih. In baš to je žalostno, da ravno naše ljudstvo te ravno najbolj podpira. Ako hočemo uničiti demokrate in jim za vedno onemogočiti njihovo škodljivo delovanje med slovenskim narodom, moramo vse sile napeti, da jim uničimo tiste vires, iz katerih oni črpajo sredstva za svojo propagando in to so ravno demokratski denarni zavodi.

Zato pa zavedni ljudje — denar ven iz demokratskih posojilnic in bank! Na ta način jim bomo odvzeli denarna sredstva, s katerimi oni zalagajo svoje časopise, obenem pa bomo podprli naše zavode, ter s tem podpirali delovanje naše stranke. Poleg posojilnic in bank so glavno demokratsko oporišče demokratski trgovci. Ti ljudje so si napravili svoje milijone iz ljudskih žuljev, pa se tega ne zavedajo, ter ošabno ščitijo demokrate. Toda hvala Bogu, mi imamo tudi takšne trgovce, ki so naši pristaši. Podpirajmo jih na ta način, da popolnoma bojkotiramo demokratske nadutete, ki bod na ta način kmalo izgubili svojo ošabnost.

Saj vendar ni to tako težko, skoro vsaka vas ima kakšnega trgovca, ki je naš pristaš, pa prodaja ravno takšno blago in za iste cene, kakor demokratski prvirčenci. Veliko propagando delajo tudi takozvani »napredni« učiteli. Ti so zlasti nevarni, ker imajo opravka z našo mladino, katero skušajo pridobiti z raznimi »Sokoli« in drugimi sredstvi. Ti učitelji bi najrajši odpravili krščanski nauk v šoli, starši naj bi ne imeli nobenega vpliva na vzgojo svojih otrok in potem bi bilo učiteljem lahko delo, deco si po svoje vzgojiti, to je, na-

V libijski puščavi.

ROMAN.

Angleški pisatelj A. Conan Doyle.

(Dalje).

Pot jih je do tedaj peljala po peščenih globelih, preko ostrih, razpokanih skal, kjer se je zdelo skoraj nemogoče, da bi mogla težko obložena kamela najti trdo oporo za svojo stopinjo. Sedaj pa so prispeli na visoko valovito planoto, pokrito na debelo z jajčjo okroglim in obrušnim kamenjem. Tako enakomerno so padale in se dvigale valovite črte pred njimi, da se je zdelo, kakor bi stali sredi razburkanega, pa okamenelga morja. Tu pa tam so se borili med kamenjem za svoj obstanek šopi zelenkaste, usnjate kamelje trave. Rjava planota sinjevijoličasti griči v nepreglednih valovitih črtah vse tja do obzorja, — tak svet je ležal pred njimi. In za njimi črnkasto skalovje, razpokano in razsekano, in vmes pomarančnorumene sipine peska, — in daleč tam zunaj ozka črta zelenja, — da, tam je bila Nilova dolina.

In tjakaj je kazal polkovnik in bridek smehljaj mu je igral na licu.

Kako hladno, kako osvežujoče je izgledalo tisto zelenje v primeri z divjo rjavo, pusto puščavo —! Visoka koničasta skala je štrlela iz planjave — to je bil Abusir, začetek njihove žalostne usode! In nižje doli, tam je reka zavila proti Halfi in solčni žarki so se lesketali v njej. O, — ta tekoči, hladni lek, ki jih je spominjal na vodo in jim vzbujal neznosne muke, poželjenje po vodi. — Izgubili so svobodo, izgubili dom, svoje drage, vse, — pa le voda, voda, voda, to je bilo edino, česar so si želeli, na kar so mogli misliti.

Gospod Stuart je rjovel in kričal, naj mu prinesejo pomaranč, in neznosno hudo jim delo njegovo vpitje. Pa saj njim samim se ni godilo nič bolje. — Le krepki, močni Irec Belmont se je zdel da je kos strašni muki žeje. Daljni blesk Nila ga je spomnil na »Kleopatru« in na ženo, ki je morebiti prav v tistem trenutku slovnela ob pregraji na krovu. — Potisnil si je klobuk na oči, v mračnem molku je jezdil naprej in si grizel goste osivele brke.

Počasi je lezlo solnce v zaton in sence potnikov so se daljšale in daljšale po puščavi, tja proti vzhodu, kamor so koprnela njihova srca. Hladno je bilo, lahen vetrič je zapihal odnekod in šepetal preko valovite, s kamenjem posute planote.

Poveljnik na čelu karavane je poklical k sebi po-bočnika. Z dljanjo sta si senčila oči in zrla naokoli, kot bi nečesa iskala. Zadovoljno sta pogodrnjala in koj na to se je poveljnikova kamela ustavila, kakor bi jej bil kdo polomil noge. Padla je na prednja kolena, nato na zadnja. V odlomljenih kratkih sunkih, in legla s trebuhom tesno na tla. In vsaka za njo je po vrsti legla prav tako kakor prva, ko je prispela do nje, in nazadnje je vsa karavana ležala raztegnjena v dolgi ravni črti.

Ježdeci so poskakali na tla, položili vsak pred svojo žival kos sukna — nobena dobro vzgojena kamela ne žre z golih tal — in so nanj nasuli drobne rezance. Mirno, počasi so zobale, dostojanstveno so kimali z glavami in jih gizdavo obračale na vse strani na dolgih lepo zavitih vratovih, prijazen sijaj je žarel iz njihovih oči, nekaj mehkega, bi rekel žensko-nežnega je bilo v vsem njihovem obnašanju, da se je zdelo, kot bi se bila družba postaranih deklet zbrala v pusti libijsko puščavi.

Za ujetnike se nihče ni posebej brigal. Kam bi naj tudi bili ušli sredi divje puščave? Samo enkrat je prišel poveljnik bližje, stal nekaj časa pred njimi, si gladi in česal črno brado, z dolgimi belimi prsti in zamišljeno gledal nesrečneže s svojimi temnimi, bodečimi očmi. Z grozo je opazila gospodična Adams, da njegovi pogledi neprestano potivajo na njeni nečakinji.

Ko je videl njihovo utrujenost in pobitost, je nekaj zapovedal, črnci je prinesel meh vode in jo je vsakemu nallil pol kozarca. Voda je bila vroča in kalna in po usnju je imela okus, pa oh, kako dobro je dela njihovim razsušenim glom in razpokanim ustam!

Poveljnik je še povedal par kratkih, osornih besed dragomanu in je odšel.

»Gospo in gospodje —!« je začel Mansur svoj priučeni in privajeni nagovor, — pa oster polkovnikov pogled mu je zaprl besedo, milo je zajavkal in opravičeval svojo izdajstvo.

»Saj nisem mogel drugače —!« je tarnal. »Nož mi je bil nastavljen na vrat —!«

»Vrv dobite na vrat, če se še kedaj vrnemo v Egipt« je rohnal Cochrane. »Medtem pa —!«

»Čisto prav, polkovnik!« mu je segel v besedo Belmont. »Toda za nas je koristno, je potrebno, da zvemo, kaj mu je povedal poveljnik!«

»Jaz za svojo osebo nočem ničesar več slišati od tega izdajalca!«

»Jaz pa mislim, da greste nekoliko predaleč! Vse-kakor moramo zvedeti, kaj mu je rekel poveljnik.«

Cochrane je skomignil z rameni. Trpljenje in pomanjkanje ga je naredilo zdražljivega in ugrizniti se je moral v ustnice, da ni dal ostrega odgovora.

Počasi, s trdimi vojaškimi koraki je odšel.

»Torej kaj vam je povedal —?« je vprašal Belmont in gledal dragomana z očmi, ki niso bile nič manj stroge nego poprej polkovnikove.

»Zdi se, da je boljše volje. Rekel je, da bi vam dal več vode, če bi je imel, pa da je sam zelo pičlo preskrbljen. Rekel je, da pridemo jutri do studenca Selima in tam da bo vsak dobil vode, kolikor bo hotel — in kamelje tudi —!«

»Ali je povedal, kako dolgo ostanemo na temle mestu?«

»Čisto kratko bomo počivali«, je rekel, »in potem potujemo ko naprej. — Oh, gospod Belmont —!«

»Molčite —!« se je zadril Irec. In iznova je računal čas in razdaljo in pretehtoval možnost rešitve.

Če je vse šlo gladko in brez zadržka, če je njegova žena — nanjo je največ zaupal — pravočasno in dovolj odločno poskrbela, da je zaspani in leni kapitan »Kleopatre« obvestil posadko v Halfi, — potem so jim Angleži utegnili biti že za petami.

Posadka je imela sveže in počite živali, to je Belmont dobro vedel in vedel je tudi, da je v Wadi Halfi vsaj eden eskadron kamelarjev za vse slučaje vedno pripravljen in more takoj odpotovati. Govoril je s častniki in pravili so mu, da potrebuje prva četa komaj pol ure, pa je pripravljena za boj in tudi za dolgo pot v puščavo. Kazali so mu zaloge s svežo vodo in s krmo za živali in živila za vojake, vse pri roki, da ni bilo treba druga ko natovoriti kamelje in jih zasedati, in ob-čudoval je njihovo dovršeno pripravljenost, pa oh, kako malo je mislil, da bi kedaj utegnili od nje zavi-seti njegovo življenje.